

Törvényszerű kiút a zsákutcából

2012 elején Magyarország az elmúlt hat évben már harmadszor néz pénzügyi-finanszírozási válság elé! Ismét látványosan gyengült a forint, emelkedtek a kamatok, alig vagy csak horribilis hozamok elvállalásával sikerült állampapírokat eladni. A három eset **okát tekintve különbözik**: 2006-ban az addig követett költségvetési költségezés okozta adósságnövekedés váltotta ki a krízist, 2008-2009-ben pedig a világméretű pénzügyi-gazdasági válság vezetett az addigra már hitelességét elvesztő magyar kormány bukásához. A **mostani** finanszírozási nehézségekben a külső (főleg európai) negatív tényezők is szerepet játszanak, de **a fő okok a hazai politikából és gazdaságpolitikából erednek. Viszont összetettek, különböző síkok egymásra csúsztak**:

- az elmúlt 19 hónap törvényhozása számos ponton **szembekerült az alapvető demokratikus és európai értékekkel**;
- **a látszat és a valóság tartósan szétvált a gazdasági folyamatokban**, ami az egyik fő oka a túlzott deficit eljárás EU-beli fennmaradásának;
- **a kormányzás stílusa és magatartása** először **megdöbbenést**, majd **halk figyelmeztetéseket**, végül **határozott ellenállást** váltott ki a nemzetközi és hazai politikai és gazdasági partnerekből;
- a **gazdaság** pedig minden tekintetben **zsákutcába** került.

Mindez **általános és súlyos külföldi és hazai bizalomvesztést okozott**. Magyarország jelenleg a **jogbizonytalanság és a kiszámíthatatlanság iskolapéldája az egész világon**. Ezért nem akarják alacsony kamaton finanszírozni, ezért nem akar az üzleti szféra beruházni, ezért szivárog el a külföldi és a hazai tőke, ezért szenvednek a kkv-k, ezért viszik ki a kisemberek a megtakarításaikat.

A jelenlegi **pénzügyi-finanszírozási válság természete tehát elsősorban bizalmi, politikai és csak másodsorban gazdaságpolitikai**. A GKI már hónapok óta **hangsúlyozza, hogy először intézményi-törvényi változásokra van szükség**. A nemzetközi szervezetek is ehhez ragaszkodnak a pénzügyi tárgyalások előfeltételeként, mert csak törvényi korrekció nyújt biztosítékot a valódi változásra.

A **gazdaság szempontjából** szükséges legfontosabb intézményi-törvényi változtatások a következők:

- a jegybank függetlenségének tiszteletben tartása,
- a jogállami normák érvényesüléséhez történő visszatérés az Alkotmánybíróság jogkörének helyreállításával,

- az adópolitika jövőbeli szabadságának megteremtése a pénzügyi stabilitási törvény módosításával,
- a Költségvetési Tanács érdemi önállóságához szükséges szakmai feltételek megteremtése,
- a törvényhozásban az egyéni képviselői beterjesztés visszaszorítása, minden törvényjavaslat esetében a kormányzati és az érdekképviselői – szakmai egyeztetés lefolytatása,
- a szükséges reformok és átalakítások mindegyikénél az érintettek számára megfelelő átállási-alkalmazkodási idő biztosítása, a már elfogadott és a már benyújtott törvények egyeztetése és szükséges korrekciója,
- a nyelvújítással és a rohamtempójú törvénygyárral szétzilált adórendszer kitisztítása,
- a nyugdíjrendszerrel kapcsolatban első lépésben legalább a jelenlegi ellentmondások feloldása, majd az egész rendszer hosszú távú felülvizsgálata.

Nyilván **bizonytalan**, hogy ezek a változások valóban végbe mennek-e. Mivel azzal számolunk, hogy **az ország finanszírozása csak egy IMF-EU-ECB megállapodással biztosítható**, ezért nagyon valószínű, hogy az intézményi-politikai változások döntő része megtörténik. Enélkül pénzügyi válság és kormányválság fenyeget, s valószínű, hogy az utóbbi megelőzi az előbbit (ami egyben el is hárítja az államcsőd veszélyét). Így **2012 tavaszán alapvető gazdaságpolitikai fordulatra kerül sor**. A zsákutcából ki kell és ki lehet jönni.

GKI Gazdaságkutató Zrt.